

ธีรนนต์ ไกรนิธิสม : บทบาทของรัฐสภาไทยในการตรากฎหมาย : ศึกษาแบบ
รัฐสภาไทยภายใต้ระบอบมาตยาธิปไตย ในช่วงปี พ.ศ.2487-2500 (THE ROLE OF
THAI PARLIAMENT IN THE MAKING OF LAW : A STUDY OF THE
PALIAMENTARY SYSTEM UNDER BEAUROCRATIC GOVERNMENT FROM
1944-1957) อ. ที่ปรึกษา ศ.ดร.บวรศักดิ์ อวรรณโณ, 449 หน้า. ISBN
974-636-691-2

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาดังบทบาทของรัฐสภาไทยในการตรากฎหมาย โดยศึกษาถึง
กระบวนการนิติบัญญัติของรัฐสภาไทย ตั้งแต่ที่มา การนำเสนอ การพิจารณา และการตรา
เป็นกฎหมายออกใช้ในระหว่าง พ.ศ.2487-2500 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาตั้งแต่ตอนปลาย
สงครามโลกครั้งที่สอง จนถึงเหตุการณ์ปฏิวัติในเดือนกันยายน 2500

ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการตรากฎหมายของสภานิติบัญญัติไทย ในระหว่าง
พ.ศ.2487-2500 นั้นอยู่กับบริบททางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้น
โดยบริบททางด้านเศรษฐกิจจะมีอิทธิพลสูงในช่วง พ.ศ.2487-2490 และบริบททางด้าน
การเมืองและสังคมจะมีอิทธิพลต่อกระบวนการนิติบัญญัติสูงในช่วง พ.ศ.2490-2500
และพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระบวนการนิติบัญญัติในช่วงดังกล่าวนี้ ได้แก่บทบาทของ
สถาบันข้าราชการสมาชิกสภาโดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสภาที่มาจากการแต่งตั้ง โครงสร้าง
ของสภา ประเทศมหาอำนาจและองค์ระหว่างประเทศ ส่วนสถาบันที่มีผลกระทบต่อกระบวนการ
นิติบัญญัติไม่มากนัก ได้แก่ พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ

ในช่วงดังกล่าวนี้โครงสร้างและกระบวนการตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติถูกครอบงำ
โดยระบอบมาตยาธิปไตยของฝ่ายบริหารซึ่งใช้กลไกของอำนาจรัฐในการจัดสร้าง
รัฐธรรมนูญเพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมสภา สมาชิกสภาส่วนหนึ่งมาจากการแต่งตั้ง
ของฝ่ายบริหารในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง โดยในกรณีมีสภาเดียวจะมีสมาชิกประเภทสอง
มาจากการแต่งตั้งและในกรณีมีสองสภาจะมีสมาชิกวุฒิสภามาจากการแต่งตั้ง ประกอบ
กับการที่พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์อ่อนแอ เป็นผลให้กฎหมายที่ตราขึ้นตั้งแต่
ทศวรรษ 2490 เป็นต้นมาให้อำนาจแก่ราชการและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของชนชั้น
ปกครอง ซึ่งเห็นที่จะสนองนโยบายในการพัฒนา เศรษฐกิจมากกว่าที่จะเป็นกฎหมาย
ในเชิงปฏิรูป เพื่ออำนวยประโยชน์และคุ้มครองสิทธิของประชาชนส่วนใหญ่

นอกจากนี้ ผลการศึกษาทำให้ทราบข้อบกพร่องของบทบาทและความสัมพันธ์ของสภา
และฝ่ายบริหารในการตรากฎหมายในช่วงดังกล่าว เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขให้สถาบัน
รัฐสภาปฏิบัติหน้าที่ในด้านนิติบัญญัติเพื่อประชาชนได้อย่างแท้จริง

ภาควิชา..... นิติศาสตร์.....
สาขาวิชา..... นิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา..... 2539.....
ลายมือชื่อนิติศ..... *ธีรนนต์ ไกรนิธิสม*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *อ. บวรศักดิ์*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....